

Miljøverndepartementet
Pb 8013 Dep
0030 Oslo

Deres ref.:	Deres dato:	Vår ref:	Dato:
200501786	27. nov 2006	ØAa 350.10 Høring lavutslippsutvalget	27. februar 2007

NOU 2006:18 "Et klimavennlig Norge" - høringsuttalelse

Det vises til høringsbrev av 27. november 2006.

Norsk Petroleumsinstitutt (NP) er enig i hovedlinjene utvalget har trukket opp for å redusere de innenlandske utslippene med 50-80 pst innen 2050. Vi tror også at det da vil være nødvendig å satse tungt på rensing og deponering av CO₂. I denne prosessen tror vi, i likhet med utvalget, at staten må spille en sentral rolle.

På en del punkter mener vi imidlertid utvalgets konklusjoner ikke er tilstrekkelig begrunnet eller bygger på feil premisser. Vi vil i det følgende konsentrere oss om disse.

Ambisjonsnivået

Norsk Petroleumsinstitutt deler regjeringens og utvalgets bekymring over de utfordringer som klimaproblemet medfører. Vi vil derfor ikke utelukke at Norge bør påta seg forpliktelse om å redusere utslippene med 50-80 pst innen 2050. Dersom alle andre land påtar seg tilsvarende forpliktelser som Norge og mulighetene for utslippreduksjoner er det samme i alle land, kan det også være fornuftig å redusere de innenlandske utslippene med 50-80 pst. Men dersom andre land ikke påtar seg like store forpliktelser som Norge eller dersom det koster vesentlig mindre å redusere utslippene i andre land, bør ikke Norge gjennomføre en reduksjon på 50-80 pst innenlands. Da kan vi isteden få til betydelig større utslippreduksjoner globalt dersom vi gjennomfører tiltak innenlands inntil tiltakskostnaden er lik den internasjonale kvoteprisen og deretter kjøper kvoter for de resterende ressursene Norge har satt av. Etter NPs mening er klimaproblemet altfor alvorlig til at vi ikke skal få mest mulig utslippsreduksjon igjen for de ressursene vi bruker.

Utslipp fra el-produksjon

Vi har forståelse for at utvalget, med utgangspunkt i mandatet, ifokuserer på nasjonale utslipp. Det er imidlertid likevel viktig å være klar over at tiltak som resulterer i reduserte

utslipp i Norge, men økte utslipp i andre land, ikke bidrar til et bedre globalt miljø. På noen punkter har utvalget tatt dette innover seg, eksempelvis sies det på side 93 i utredningen at "Vi har allerede nevnt at tiltak som fører til at for eksempel metallproduksjonen flytter til utlandet, ikke vil redusere de globale utslippene." Dessverre er utvalget på dette punktet ikke konsistent. På side 65 i utredningen sies det "Ved bruk av elektrisitet til oppvarming er de direkte utslippene av klimagasser lite, da elektrisitet for en stor del produseres uten klimagassutslipp i Norge."

Norsk Petroleumsinstitutt er forundret over dette utsagnet. Det er for så vidt riktig at elektrisiteten som produseres i Norge, for en stor del skjer uten klimagassutslipp, men det er irrelevant når en skal vurdere hvilke klimagassutslipp økt el-forbruk medfører. Det sentrale er hva som er marginal kraftforsyning. Siden (i) marginale produksjonskostnader ved vannkraft normalt er vesentlig lavere enn prisen, (ii) det er lite ny vannkraft det er aktuelt å bygge ut, og (iii) vi har et felles nordeuropeisk kraftmarked, vil det ikke være vannkraft, men normalt gasskraft eller kullkraft som er marginal kraftforsyning. Det kan selvsagt tenkes at en gang i fremtiden blir den marginale kraftforsyningen være gasskraft med CO₂-håndtering, men det er ennå langt frem. Uansett, dersom man i dagens situasjon erstatter olje med el, vil rett nok de nasjonale utslippene reduseres, men siden den marginale kraftforsyningen enten er kull- eller gasskraft, vil de globale utslippene enten være omtrent konstant (ved gasskraft som marginal kraftforsyning) eller øke (med kullkraft som marginal). Med dette mer riktige utgangspunkt ville antageligvis utvalgets konklusjoner på enkelte punkter blitt annerledes.

Kortsiktige tiltak

I tillegg til de langsiktige tiltakene, som etter NPs mening i hovedsak virker fornuftige, har også utvalget foreslått en del kortsiktige tiltak. Disse er langt fra utredet tilstrekkelig. Det gjelder alle de kortsiktige tiltakene, både de som NP er enig i og de vi er uenige i. Som illustrasjon tar NP her utgangspunkt i ett av tiltakene som er foreslått på vår sektor, nemlig innføring av returpant på gamle olje- og gasskjeler.

Så vidt vi kan se er forslaget om å innføre returpant (i det følgende bruker vi det mer vanlige begrepet vrakpant) bare satt opp på en liste uten at konsekvensene i det hele tatt er drøftet. Blant problemstillinger som burde ha vært diskutert er følgende:

- Er tiltaket kostnadseffektivt? Allerede i dag betales det CO₂-avgift på olje brukt til oppvarming.
- Det stilles ingen krav om at olje- eller gasskjeler må erstattes av fornybare energikilder. Konsekvensen vil da kunne bli at disse kjelene blir erstattet med strøm, noe som sannsynligvis vil medføre økte globale utslipp. I Soria-Moria-erklæringen har regjeringen i det minste stilt krav om at oljekjeler må skiftes ut med kjeler basert på ny fornybar energi. Like viktig burde det være å få til en overgang fra el til bio. At dette er utelatt kan selvsagt ha noe å gjøre med utvalgets oppfatning av utslippene knyttet til elektrisitet, men som vi har påpekt over tar utvalget feil på dette punkt.
- Er vrakpant et egnet virkemiddel for å fremme utfasing? Vrakpant som virkemiddel er normalt brukt dersom en skal unngå forsøpling eksempelvis av bilvrak, ikke for å forsere en utfasing. Grunnen er at tapet ved å vente et år kun vil være rentesatsen. Dersom det er ønskelig å forsere utfasing ved hjelp av en vrakpant, bør i så fall dette gjøres ved hjelp av en midlertidig heving av vrakpanten, selv om det kan stilles store spørsmål ved hvor effektivt et slikt virkemiddel er. Konsekvensen av å foreslå en vrakpant i fremtiden er at eiere av slike kjeler vil vente med å skifte dem ut slik at de kan dra nytte av vrakpanten.

- Utvalget tar til orde for øke støtten til bioenergi. Da burde det i så fall vært diskutert om ikke en støtte til installering av biokjeler hadde vært administrativt enklere og mer effektivt enn en vrakpant på olje- og gasskjeler.
- Ufasing av olje- og gasskjeler har også betydning for forsyningssikkerheten. Dette er heller ikke diskutert.

Øvrige merknader

- *Tiltakskostnad bioetanol.* Utvalget bruker en tiltakskostnad for innblanding av biodrivstoff på 353 kr per tonn CO₂. Utvalget har tatt utgangspunkt i Sfts beregning. Det er imidlertid vanskelig å se hvordan Sft har kommet frem til dette tallet. Bransjen har nettopp ferdigstilt egne beregninger av tiltakskostnad ved å lavinnblanding av bioetanol i bensin. Våre beregninger viser tiltakskostnader på 1600 kroner per tonn dersom bioetanolen importeres fra Brasil og 2900 kr per tonn dersom den importeres fra Europa. Sft har bekreftet at de er enige i våre beregninger og at deres analyse ble utført med det tallmaterialet som var tilgjengelig da.
- På side 59 sier utvalget at "I drøftingen av utslippsreduksjoner fra transportsektoren fokuserer utvalget på tiltak som vurderes å ha størst samlet effekt." Etter NPs mening burde utvalget også ha sett hen til hvor dyre tiltakene blir.
- På side 58 i utredningen sier utvalget: "Videre vil også bruk av naturgass kunne gi utslippsreduksjoner. Naturgass gir, ved lik virkningsgrad som marine oljer og diesel i forbrenningsprosessen, ca. 25 prosent reduksjon av klimagassutslipp." Det er for så vidt isolert sett riktig. Imidlertid vil bruk av naturgass innenlands komme til foretrekking av eksport til kontinentet, noe som sannsynligvis vil medføre økt eksport av russisk gass. Naturgass fra Russland har, pga de store utslippene av metan under transporten, klimagassutslipp som i et livsløpsperspektiv om lag tilsvarer fyringsolje.
- På side 69 i utredningen sies det om erstatning av elektrisitet at elektrisitet "i prinsippet erstattes med andre energikilder, men det krever store investeringer da en stor del brukes for direkteoppvarming i panelovner." Vi vil her påpeke at en betydelig reduksjon av el-forbruket kan skje gjennom å installere pelletskaminer. Kjøp av pelletskaminer blir ikke dyrere om de kommer til erstatning for el istedenfor parafin.

Med vennlig hilsen
Norsk Petroleumsinstitutt

Inger-Lise M. Nøstvik

Inger-Lise Nøstvik
Konst. generalsekretær